

LEESTEKST

8 Bestaan er schapen met vijf poten?

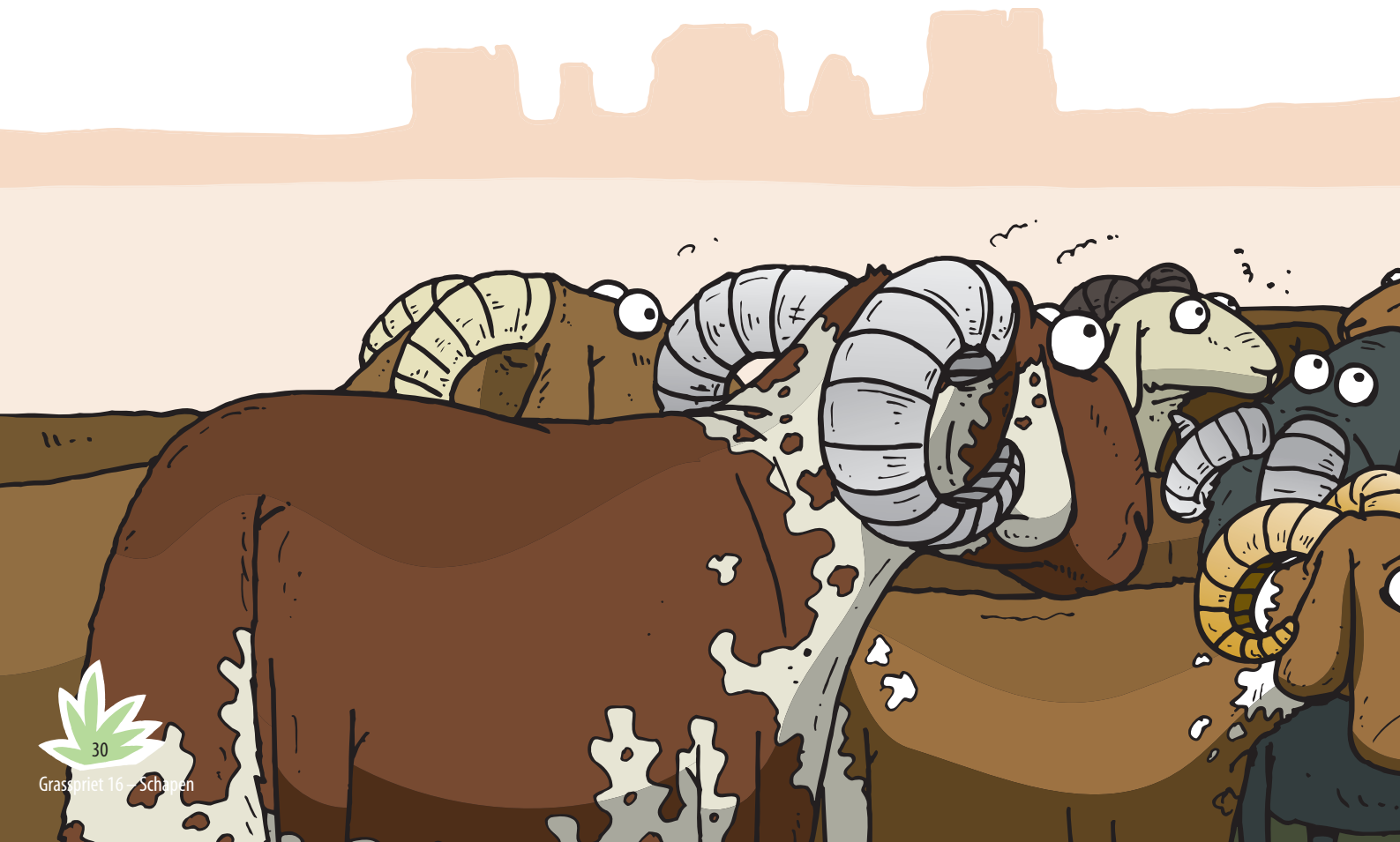
Schapen in Zuid-Afrika

Vandaag zijn we op bezoek bij Jacob Stevens de Vries. Jacob woont in Namaqualand op dertig kilometer van Springbok. Springbok ligt in een smalle vallei tussen de granieten rotsen van het Kopergebergte. Jacob's overgrootvader werd geboren in Amsterdam en kwam in 1887 naar deze stad om voor de kopermijnen te werken. Zijn zoon, Jacob's grootvader begon met boeren toen hij her en der wat lapjes grond opkocht. Sindsdien houdt de familie Stevens de Vries schapen. De grote Karoo, een halfwoestijn, is trouwens enkel geschikt om schapen of geiten te houden.

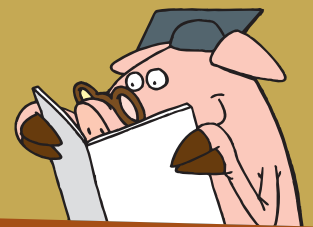
Hij heeft in deze streek 3000 schapen lopen. Als je weet dat je ongeveer een 5 ha grond nodig hebt per schaap, reken dan maar eens uit hoeveel hectare grond hij moet hebben. Vandaar dat Jacob met zijn jeep rondrijdt om te zien hoe zijn schapen het doen.

De schapen van Jacob zijn voornamelijk Damara-schapen. Het Damara-schaap is een vetstaartschaap. Zij slaan hun vet hoofdzakelijk op in hun staart. Dit is een groot verschil met Europese schapensoorten die vetten opslaan over het hele lichaam. Maar, wat erg belangrijk is in deze halfwoestijn, is dat deze schapen kunnen overleven in extreme temperaturen en met weinig water. De opslag van vet in de staart is een reserve bij een tekort aan voedsel tijdens de hete zomermaanden als de temperatuur oploopt tot 45°C en meer.

Het Damara-schaap kan ook lange afstanden aan en heeft een sterk kudde-instinct. Ze verdedigen hun jongen tegen roofdieren en blijven in groep samen, ook op grote terreinen. Damara-schapen staan op hoge poten. Soms zou je zeggen dat ze een vijfde poot

Het Damara-schaap is een vetstaartschaap.
Zij slaan hun vet hoofdzakelijk op in hun staart.

LEESTEKST

hebben maar als je goed kijkt merk je dat het eigenlijk de vetstaart is. Hun haar is enigszins blinkend en meestal veelkleurig. Het is ook kort waardoor ze niet hoeven geschoren te worden. Ze vertonen een mooie Romeinse neus. De ram heeft hoorns in de vorm van een spiraal. De ooi is eveneens gehoond. Het vlees van deze schapen is mager en laag aan cholesterol. De sterke, kruidige planten die ze eten, proef je door in hun vlees. Van de huid worden o.a. handschoenen gemaakt.

Jacob vindt zijn schapen ter hoogte van de vijf 'koppies'. Een boven de grond uitstekende rotsheuvel wordt hier in het Afrikaans 'koppie'

genoemd. Jacob springt uit zijn 'bakkie'. Hij loopt doorheen de kudde. Enkele oaien hebben gelammerd. Hij kijkt vlug of alles in orde is. Deze schapen zijn sterk. Door een bewegelijke staart, oren en huid houden ze parasieten op een afstand. Vlug ziek zijn ze niet.

Als we 's avonds nog even genieten van de warme voorjaarsavond vertelt Jacob honderduit over de bloemenpracht van de Karoo. 't Is moeilijk hem te geloven als er zich alleen maar een verdorde vlakte voor je uitstrekt. Maar toch... als je goed kijkt bemerk je hoe sommige struiken al een groene waas vertonen. Dat zullen de schapen ook graag zien, mijmert mijn gastheer.

WERKBLAD

1. Geo-schaapjes

Kan je aan de hand van de gegevens in de tekst ontdekken in welk land Jacob woont? Noteer hieronder!

Wat is de hoofdstad van dit land? _____

Noteer de buurlanden. _____

In welk werelddeel bevinden we ons? _____

In welk deel van dat werelddeel? _____

Hoeveel provincies telt het land? Noteer ze. _____

Waar ligt Springbok volgens de tekst? _____

Welk soort bestuur kent het land? _____

Welke taal spreekt Jacob Stevens de Vries? _____

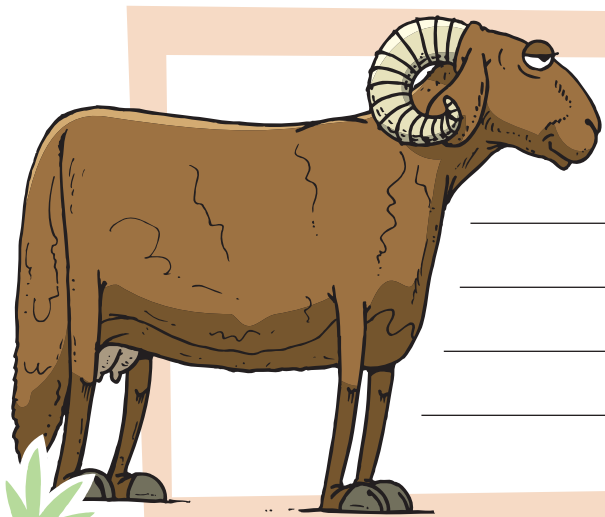
Met welke taal is deze taal verwant? _____

Hoe komt dat? _____

Met welk probleem heeft het land jarenlang gekampt, voor de afschaffing ervan in 1991?

Wat hield dit in? _____

Wie was het boegbeeld van de strijd tegen de apartheid? _____

2. Damara-schapen

Jacob Stevens De Vries is schapenhouder. Zijn schapen zijn Damara-schapen. Zoek in de tekst naar de kenmerken van de Damara-schapen en schrijf ze op.

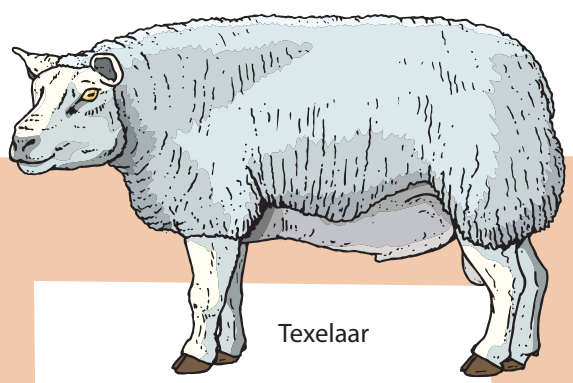
3. Kaartschapen
 Kan je op de kaart volgende plaatsen uit de tekst juist situeren?

Kaapstad

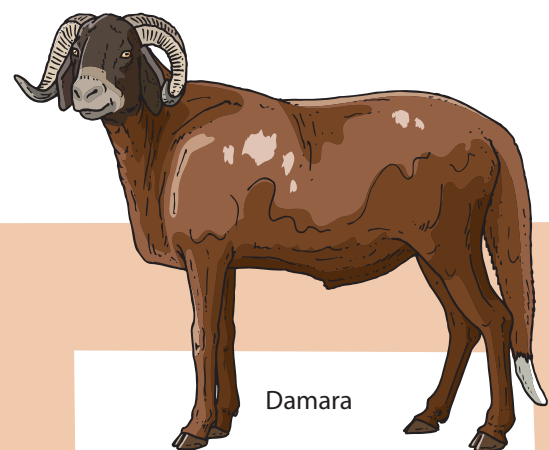
Namaqualand

Springbok

Karoo-woestijn

Texelaar

Damara

	Poten
	Lichaamsbouw
	Kop
	Hoorns
	Vacht
	Staart
	Voeding
	Nut

4. Schapenvergelijking

Kan je een vergelijking maken tussen het Damara-schaap en onze Texelaar?
 Vul bovenstaande tabel aan.

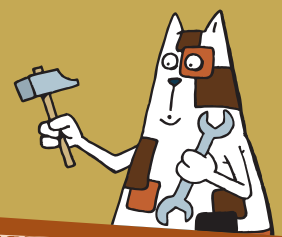

5. Welke 'wollige spreekwoorden' staan hier afgebeeld?

Hieronder staan zes spreekwoorden getekend.
In deze tabel krijg je soms al een betekenis van een spreekwoord.
Vul de tabel verder in.

	<i>spreekwoord</i>	<i>betekenis</i>
1		van zijn verdiende geld verder kunnen leven
2	schaapjes tellen	
3		iemand die altijd beschuldigd wordt, het mikpunt is...
4		iemand zoeken met buitengewone kwaliteiten...
5	zijn schapen scheren	
6		naar bed gaan

DOE-ACTIVITEITEN

1. Sari marijs

Sarie Marijs, het bekende Afrikaanse liedje, gedicht ter ere van Sarie Maré, door haar man J.P. Toerien. Sarie, geb. 1866 te Heidelberg in Zuid-Afrika, trouwde met hem in 1885; zij werd moeder van 16 kinderen; † 1940 te Bloemfontein.

Sarie Marijs

*My Sarie Marijs is so ver van mijn hart
Maar 'k hoop om haar weer te sien
Sy het in die wijk van die mooi rivier gewoon
Lang voor die oorlog begin*

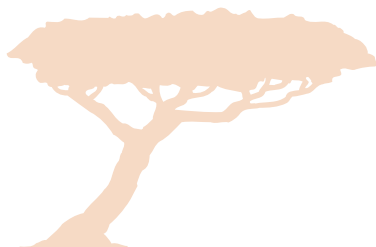
*O bring my trug naar die ou Transvaal
Daar waar my Sarie woon
Daar onder die mielies
By die groen doringboom
Daar woon my Sarie Marijs
Daar onder die mielies
By die groen doringboom
Daar woon my Sarie Marijs*

*Ek was so bang dat die kakies my sou vang
En ver ôôr die see wegstuur
Toe vlug ek naar die kant
Van die Uptingtonse sand
Daar onder langs die grootrivier*

*O bring my trug naar die ou Transvaal
Daar waar my Sarie woon
Daar onder die mielies
By die groen doringboom
Daar woon my Sarie Marijs
Daar onder die mielies
By die groen doringboom
Daar woon my Sarie Marijs*

*Verlossing het gekom en die huistoeker was daar
Trug naar die ou Transvaal
My lievelingspersoon
zal daar vast en zeker wees
Om mij met een kus te beloon.*

*O bring my trug naar die ou Transvaal
Daar waar my Sarie woon
Daar onder die mielies
By die groen doringboom
Daar woon my Sarie Marijs
Daar onder die mielies
By die groen doringboom
Daar woon my Sarie Marijs*

2. Zuid-afrika

Zuid-Afrika is een land dat vele mensen boeit. Laat de leerlingen in groep op zoek gaan naar informatie die ze daarna met hun groepje mogen voorstellen aan de rest van de klas.

Volgende onderdelen kunnen aan bod komen:

- geschiedenis
- staatkunde
- klimaat
- reliëf
- godsdienst
- landbouw
- industrie
- ...

Enkele nuttige websites:

<http://www landenweb.com/l.cfm?LandID=125&ZUID%20AFRIKA>
http://nl.wikipedia.org/wiki/Zuid_Afrika
http://zuid_afrika.startkabel.nl/

DOE-ACTIVITEITEN

3. Spreek jij afrikaans?

Het Afrikaans is een dochtertaal van het Nederlands.

Het is de moedertaal van ruim 6,5 miljoen mensen (blanken, zwarten en kleurlingen) in Zuid-Afrika en Namibië (ze maken zowat 16% van de bevolking uit)

Probeer deze onderstaande tekst eens te vertalen:

Ons nasionale dier

Springbok (*Antidorcas marsupialis*)

Die dier wat selfs sy naam aan Suid-Afrika se rugbytrots gegee het, was vroeër die volopste van alle Suid-Afrikaanse boksoorte. Nou is ons springbokke hoofsaaklik beperk tot 'n aantal plase en wildtuine.

Vroeër dae het groot troppe in dolle vaart oor die Karoo getrek, selfs deur dorpe beweeg en groot skade aangerig. Maar dit was stellig bowenal hierdie boksoort se lekker vleis (en biltong) wat vir sy dramaties kwynende getalle gesorg het.

Die springbok is 'n besonder sierlike bok en albei geslagte het horings, hoewel dié van die ramme dikker en growwer is.

Die bok is nagenoeg 75 cm hoog en weeg sowat 40 kg. Die rooierige bruin van die rug word deur 'n donker streep van die suiwer wit onderkant geskei. Tipies van hierdie spesie is die 'pronk' (springerige vertoon) waarvan hy ook sy naam gekry het.

Springbokke is tropdiere wat in die winter in klein troppe beweeg, maar dikwels in die somer in groter getalle saamtrop. Hulle vreet sowel gras as blare en kan sonder drinkwater klaarkom, omdat hulle genoeg vog uit die sappige blare in hul dieet kry. Maar hulle sal wel water suip as dit beskikbaar is.

Springbokke paar die hele jaar deur en die boklammertjies word ná 'n draagtyd van ses maande gebore.

